

A bruttó hazai termék dinamikus növekedése volt megfigyelhető 2002 utolsó negyedévében, így a teljes múlt évet tekintve 3,3%-kal nőtt a magyar gazdaság. A kedvező adatok elsősorban az előző év költségvetési gyakorlatára vezethetők vissza. A leginkább politikai döntések következtében radikálisan megnövekedett bérek és jövedelmek olyan belső keresletet generáltak, mely képes volt a stagnáló világgazdasági környezet ellenére is növelni a hazai gazdaság teljesítményét.

A kedvezőtlen külső feltételek miatt azonban elmaradt a várakozásoktól az export növekedése, és az ipari termelés esetében is folytatódott a trend „tétova” alakulása: összességében lassú, visszafogott ütemű bővülés figyelhető meg, amely az elmúlt három hónapban tovább mérséklődött.

Az államháztartás hiánya (a helyi önkormányzatok nélkül) 2003 március végén meghaladta az éves előirányzat 33%-át, a költségvetés hiánya pedig közel elérte az előirányzat 40%-át.

A folyó fizetési mérleg hiánya idén februárban a szezonális hatások kiszűrésével számított mutató alapján is több, mint háromszorosa a tavaly ilyenkorinak, ennek ellenére a fizetési mérleg hiányának trendje nem mutat további romlást, ami a februári egyenleget befolyásoló véletlenszerű hatásokra utal.

A külkereskedelmi mérleg esetében tovább folytatódik (a januári hónap kivételével) az a 2002 augusztusában elkezdődött tendencia, mely szerint a behozatal változását jelző havi értékindexek magasabbak a kivitelből számítottaknál. A folyamat mögött egyrészt a termelésüket megszüntető vállalatok forgalomkiesése, illetve a fogyasztási célú import növekedése állhat.

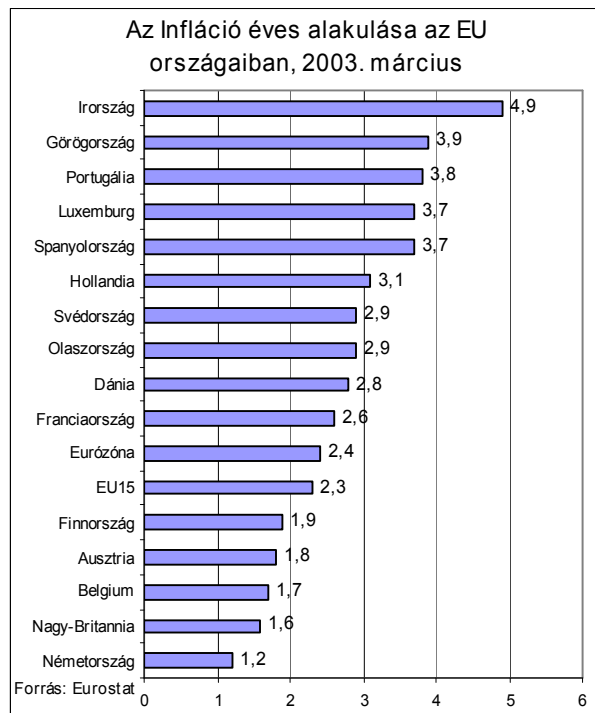
Infláció az eurózónában

Márciusban az *eurózónában* egy év alatt 2,4%-kal nőttek az árak, ami megegyezik a februári éves inflációs adattal. Egy évvel korábban ez a ráta 2,5% volt. A 15-ök Európájában az éves inflációs ráta 2,3% volt 2003. márciusában, ugyanúgy, mint februárban, illetve, mint 2002. márciusában.

Idén márciusban a tagállamok között a legmagasabb inflációt Írországban (4,9%), Görögországban (3,9%), illetve Portugáliában (3,8%) mérték, míg a legalacsonyabb fogyasztói árindexet Németország (1,2%), a nem euró-zóna- tag Nagy-Britannia (1,6%) és Belgium (1,7%) mutatta fel.

2003. februárjához képest márciusban a legnagyobb csökkenés Németország (2%-ról 1,2%-ra), Belgium (2,5%-ról 1,7%-ra), illetve Hollandia (4,3%-ról 3,1%-ra) mutatta fel. A legnagyobb emelkedés Luxemburg (1,7%-ról 3,7%-ra), Franciaország (2,2%-ról 2,6%-ra), illetve Spanyolország (3,2%-ról 3,7%-ra) esetében volt megfigyelhető egy hónap alatt.

A legmagasabb árnövekedést a dohányárak és alkohol árufőcsoportnál mérték (4,5%), de jelentősen drágultak az árak a szálloda-és vendéglátóiparban (4,3%) és az oktatás (3,8%) területén.

Folyó fizetési mérleg

A folyó fizetési mérleg 413 millió euró hiánnyal zárt idén februárban. Egy évvel korábban ez az adat 178 millió euró volt. A változásban meghatározó a vámstatisztika alapján számolt áruforgalom és a jövedelmek kiadási többletének növekedése, valamint az idegenforgalom bevételi többletének csökkenése. Az adósságot nem generáló tőketételeknél mért nettó forráskiáramlás 82 millió euró volt. Az idegenforgalom bevétele (144 millió euró) 72 millió euróval, kiadása (114 millió euró) 21 millió euróval alacsonyabb a 2002. februári adatnál. A fizetési mérleg szezonális hatások kiszűrésével számított egyenlege az előző havi 106 millió euróval szemben februárban 393 millió euró hiányt mutatott.

Az év első két hónapjának hiánya 674 millió euró volt, míg tavaly az első két hónapban 438 millió eurót tett ki.

Árak

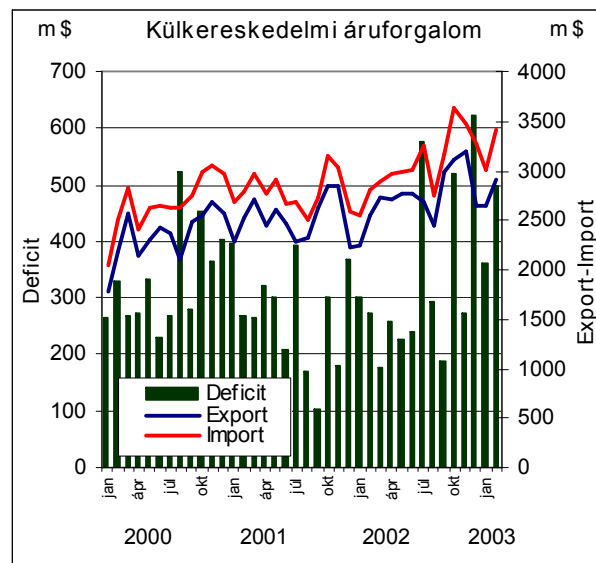
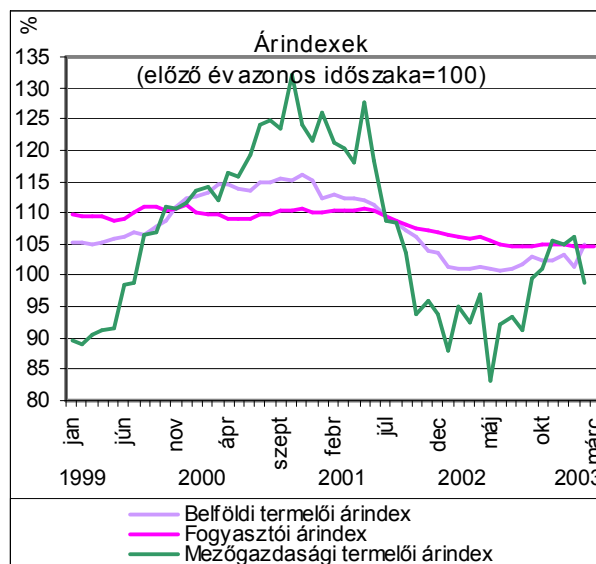
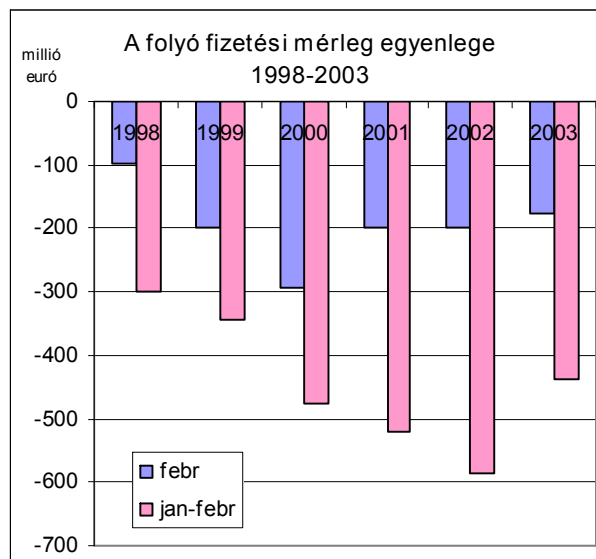
A *fogyasztói árak* márciusban 0,9%-kal haladták meg a februári, és 4,7%-kal a 2002 márciusi szintet. Az első negyedévben a fogyasztói árak átlagosan 4,6%-kal voltak magasabbak, mint egy évvel korábban. Idén márciusban az előző hónaphoz viszonyított árindexet a háztartási energia drágulása 0,27%-kal, a szolgáltatásoké 0,17, az egyéb cikkek, üzemanyagoké 0,15, az élelmiszereké 0,12, a ruházatkodási cikkeké 0,11, a szeszes italoké, dohányárúké 0,09%-kal emelte, míg a tartós fogyasztói cikkek körében bekövetkezett árcsökkenés 0,01%-kal mérsékelte.

Erőteljesen emelkedtek februárban az *ipari termelői árak*. A belföldi értékesítések árszintje januárhoz képest 1,8%-kal7 nőtt, amit elsősorban a villamosenergia áremelése okozott. Emellett gyakorlatilag csak a benzinárak nőttek jelentősen, a többi ágazatban mérsékelt maradt a növekedés üteme.

Külkereskedelem

Februárban 463 millió eurós hiánnyal zárt a külkereskedelmi mérleg, ami több mint másfélszer akkora, mint egy évvel korábban. A magas deficit alacsony külkereskedelmi forgalom mellett alakult ki: a behozatal (euróban számolva) 5,7, a kivitel 10%-kal maradt el az előző év februárjának szintjétől.

Az év *első két hónapjában* az export értéke 1302 milliárd forintot, míg az importé 1490 milliárd forintot tett ki. A forgalom értéke kivitelben 5%-os, behozatalban pedig 2%-os csökkenést mutat az előző év azonos időszakához képest. A külkereskedelmi mérleg 188 milliárd forintos hiánya 34 milliárd forinttal haladja meg 2002 első két hónapjában mért értékét.

Turizmus

Január-februárban a kereskedelmi szálláshelyekre 203 ezer *külföldi* vendég érkezett, akik 584 ezer vendégéjszakát tölthettek itt el. A tavalyi év azonos időszakához képest a külföldi vendégek száma 5%-kal növekedett, a vendégéjszakák száma azonban nem változott az előző évi adathoz képest.

Ugyanebben az időszakban 4%-kal több (298 ezer) *belföldi* vendéget regisztráltak a kereskedelmi szálláshelyeken, mint tavaly ilyenkor. Az általuk eltöltött éjszakák száma 6%-kal növekedett, és meghaladta a 698 ezret.

A vendéglátóhelyek statisztikai régiók szerinti megoszlása hasonlóan alakult a tavalyi év végi állapothoz képest. Az egységek egynegyede a közép-magyarországi, 15%-a az észak-alföldi, 13%-a dél-alföldi régióban üzemelt.

Szállodai mutatószámok

2003. januártól március végéig a legmagasabb szobafoglaltságot a budapesti ötcsillagos (43%) és a vidéki négy- illetve ötcsillagos szállodákban (51%) mérték. A háromcsillagos kategóriában az átlagos szobafoglaltság nem érte el a 37%-ot.

Márciusban a bruttó szobaárbevétel – a vidéki háromcsillagos házak kivételével – jelentős mértékben visszaesett 2002. azonos időszakához képest.

Az első három havi időszakban az egy szobára jutó bruttó szobaárbevétel mutatója a budapesti ötcsillagos házak esetében meghaladta a 11000 forintot, a vidéki négy-ötcsillagos házakban az 5600 forintot. A budapesti négycsillagos szállodák esetében 4500, a háromcsillagos szállodákban 2300-2600 forint körül alakult a vizsgált mutató értéke.

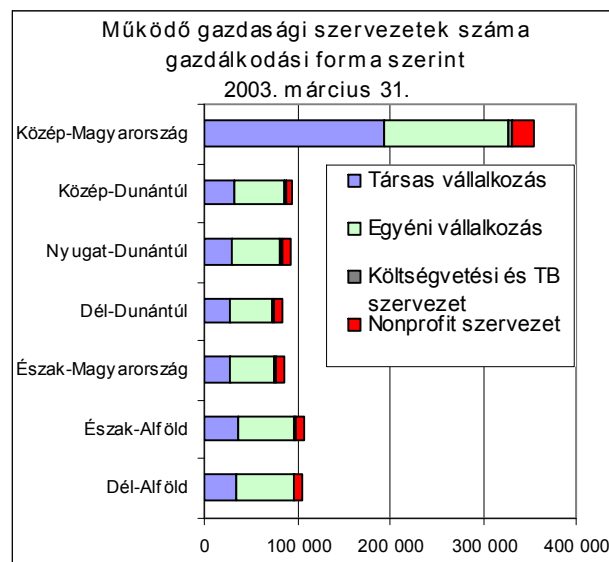
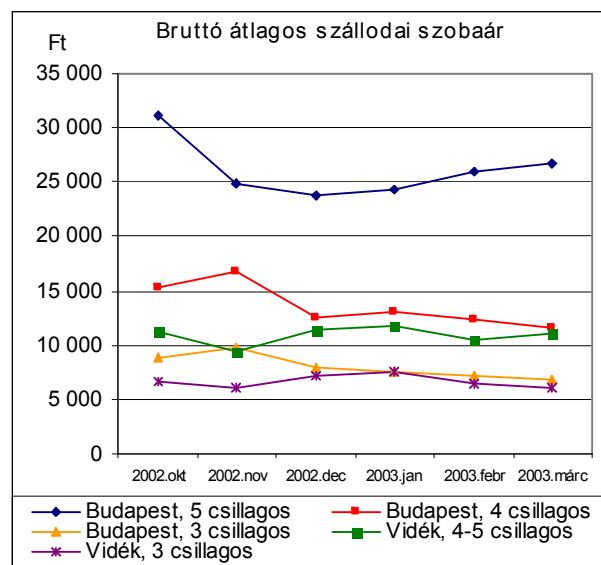
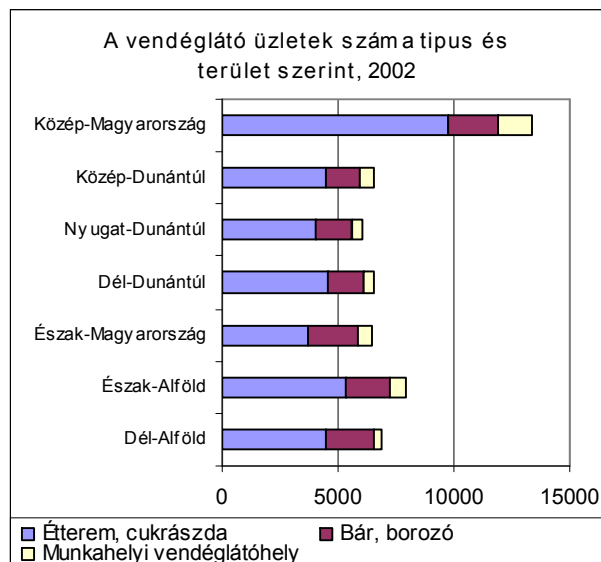
Január-márciusban a szállodákban eltöltött vendégéjszakák száma minden kategóriában visszaesett az előző év azonos időszakához képest.

Gazdasági szervezetek

2003. március 31-én a működő gazdasági szervezetek száma több mint 33 ezerrel haladta meg az előző év azonos időszakának adatát, ezen belül a működő *társas* vállalkozások száma 28 ezerrel, a működő *egyéni* vállalkozások száma közel 3 ezerrel emelkedett.

A társas vállalkozások 46, az egyéni pedig 54%-ot képviseltek a működő vállalkozásokon belül. Ez az arány fokozatosan tolódik el a társas vállalkozások irányába.

Főtevékenység szerint a legtöbb működő vállalkozás az „Ingatlanügyek, gazdasági szolgáltatás” nemzetgazdasági ágban tevékenykedett (29,9%), a „Kereskedelem, javítás” üzletágban 22,3%-uk, az „Ipar” és az „Építőipar” üzletágakban 9,5, illetve 9,1%-uk működött.

Ipar

Az ipari termelés volumene a szezonálisan és munkanaptényezővel kiigazított index alapján az idén februárban az előző hónaphoz képest 0,2%-kal csökkent, tavaly februárhoz viszonyítva pedig 1,6%-kal nőtt. 2002 februárjában 0,2%-kal csökkent az ipari termelés volumene az előző év azonos időszakához viszonyítva, 2002 januárjához képest pedig 4,6%-kal nőtt.

Az idén februári 0,2%-os mérséklődést elsősorban az exportértékesítés csökkenése okozta, amely inkább a vámbelföldi cégek teljesítményének következménye. A vámszabad területek exportja 15,1%-os éves növekedést produkált. Tehát a világgazdasági pangást és a forinterősödést főként az átlagosan magasabb hozzáadott értéket előállító vámbelföldi cégek sínylik meg. Az első két hónapban az ipari export így is csak 4,5%-kal haladta meg az előző évi bázisát.

A belföldi értékesítés szintje több éve stagnál, ami világosan jelzi, hogy a magyar ipar egyértelműen exportorientált; még a belföldi fogyasztás látványos felfutása sem tud jelentősebb élénkülést kiváltani. A termelékenység az első két hónapban nem változott. Februárban az ipar nagy részét adó feldolgozóipar teljesítménye a tavalyihoz hasonló szinten mozgott, a villamosenergia-, gáz-, gőz- és vízellátás azonban éves alapon 20,7%-kal nőtt.

A rendelésállomány szintje továbbra is alacsony, bár némi halvány reménysugárt jelenthet, hogy a februári új rendelések volumene nagyobb az utóbbi időben megszokottnál.

Bruttó hazai termék

A bruttó hazai termék 2002 negyedik negyedében 3,7%-kal, a tavalyi év egészében 3,3%-kal volt magasabb, mint egy évvel korábban. A tavalyi évben a GDP értéke folyó áron 16.980 milliárd forint volt, ami egy főre vetítve 1,671 millió forintot tett ki.

A mezőgazdaság teljesítménye az előző év utolsó negyedéhez képest 15,6%-kal, az év egészét tekintve pedig 8,8%-kal csökkent. Az ipar hozzáadott értéke az utolsó negyedben 1,6%-kal, az építőiparé 12,7%-kal nőtt, éves szinten a növekedés 0,4, illetve 14,8% volt.

Tavaly a negyedik negyedévben folytatódott a háztartások fogyasztási kiadásának dinamikus növekedése: a bővülés 10,6% volt a bázishoz képest. A kiugróan magas negyedéves adatok hatásaként 2002-ben a háztartások fogyasztási kiadása 10,2%-kal nőtt. A háztartások végső fogyasztása az utolsó negyedévben 9,8%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához mérten, és 3,6%-kal az előző negyedévhez képest. Éves szinten a növekedés 8,8% volt.

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon: Gazdasági Havi Tájékoztató, 2003/Április, MKIK GVI, Budapest.

